

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2016 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи в област Варна са водени 629 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2015 г. броят им нараства с 27, или 4.5%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- Непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 76.5%;
- Малолетни (8 - 13 г.) - 23.5%;
- Момчета - 506 (80.4%);
- Учащи - 412 лица (65.5%);
- В криминогенна среда живеят 276 малолетни и непълнолетни, или 43.9%.

Броят на заведените на отчет² в ДПС в област Варна през 2016 г. малолетни и непълнолетни е 216, или 34.3% от всички водени на отчет лица, като 69.9% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2015 г. броят на новозаведените нараства с 6.4%.

През 2016 г. снети от отчет в ДПС са 170 малолетни и непълнолетни лица, или 27.0% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправяне на поведението - 101 лица (59.4%);
- навършване на 18-годишна възраст - 48 лица (28.2%);
- други основания - 21 лица (12.4%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви в област Варна през 2016 г. през ДПС са преминали 307 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 196, или 63.8%, а момичетата - 111 (36.2%). В сравнение с 2015 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви нараства с 69 лица (29.0%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е дялът на преминалите през ДПС за:

- „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 125 лица, или 40.7%;
- „употреба на психоактивни вещества“ - 16 лица, или 5.2%;

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

- „проституиране“ - 14 лица, или 4.6%;
- „прояви на насилие и агресия“ и „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - по 13 лица, или по 4.2%.

Сред другите обществено значими противообществени прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни през годината са:

- „скитничество“ - 2.9% (9 лица);
- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ - 2.6% (8 лица).

Извършени престъпления

През 2016 г. броят на малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления в област Варна, е 267 и в сравнение с 2015 г. намалява с 4.6%.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършителите на кражби са 110 лица, или 41.2% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е дялът на извършителите на кражби от домовете - 19.1% (21 лица), от магазини или други търговски обекти - 17.3% (19 лица), на части и вещи от моторни превозни средства - 12.7% (14 лица).

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2016 г. пострадали от престъпления в област Варна са 213 деца, от които 92, или 43.2%, са момичета. Малолетни са 68 лица (31.9%), а непълнолетни - 145 (68.1%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 106 лица (49.8%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 69 лица (32.4%), от грабежи - 14 лица (6.6%) и от блудство - 7 лица (3.3%). Едно малолетно момиче е станало жертва на убийство.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2016 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Варна са **образували** 214 възпитателни дела, от които 191 (89.3%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 200, като от тях в срок до един месец са решени 156 дела, или 78.0%. **Прекратени** на различни основания са 9 дела (4.2% от образуваните възпитателни дела). В края на 2016 г. 14 дела, или 6.5% от образуваните, са останали несвършени.

През 2016 г. местните комисии са наложили 316 възпитателни мерки в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 251 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 256 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 89 случая (28.2%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 80 случая (25.3%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 80 случая (25.3%);
- „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи“ - в 26 случая (8.2%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- Малолетни са 81 лица (32.3%), а непълнолетни - 170 (67.7%).
- Момчетата са 216 (86.1%), а момичетата - 35 (13.9%).
- Повече от половината (62.9%) от децата, на които са наложени възпитателни мерки, са с начално или незавършено начално образование (158 лица).

През 2016 г. 214 деца са преминали през съществуващите на територията на страната консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Организиран са 31 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 5 523 лица. През 2016 г. е осъществявана превантивна възпитателна дейност със 70 деца, живеещи в криминогенна или конфликтна среда, а обществените възпитатели са работили с 371 малолетни и непълнолетни.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи (ДПС) са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>.